

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 77/12

Luxemburg, 14 juni 2012

Arrest in zaak C-618/10

Banco Español de Crédito SA / Joaquín Calderón Camino

De nationale rechter kan de inhoud van een oneerlijk beding in een overeenkomst tussen een handelaar en een consument niet herzien

Wanneer hij het bestaan daarvan vaststelt, mag hij het enkel buiten toepassing laten

In Spanje kan de rechter worden verzocht, de betaling van een vervallen en opeisbare geldschuld tot 30 000 EUR te gelasten indien het bedrag van die schuld naar behoren is gestaafd. Als een dergelijk verzoek in overeenstemming met die vereisten is ingediend, moet de schuldenaar zijn schuld betalen of kan hij zich tegen die betaling verzetten binnen een termijn van 20 dagen, waarna zijn zaak wordt behandeld in een gewone burgerrechtelijke procedure. Krachtens de Spaanse wettelijke regeling zijn de rechters die om een betalingsbevel is verzocht evenwel niet bevoegd om ambtshalve te verklaren dat oneerlijke bedingen in een overeenkomst tussen een handelaar en een consument nietig zijn. Enkel in het geval dat de consument zich tegen de betaling verzet is het bijgevolg mogelijk om na te gaan of de bedingen in een dergelijke overeenkomst oneerlijk zijn.

Daarnaast kan de Spaanse rechter op grond van de nationale regeling, wanneer hij bevoegd is om de nietigheid van een beding in een consumentenovereenkomst vast te stellen, de overeenkomst aanvullen door de inhoud van dat beding zo te herzien dat het niet langer oneerlijk is.

In mei 2007 heeft J. Calderón Camino een leningovereenkomst ten belope van 30 000 EUR gesloten met de Spaanse bank Banesto voor de aankoop van een auto. De rentevoet van de lening bedroeg 7,950 %, het jaarlijks kostenpercentage (JKP) 8,890 % en het percentage van de moratoire interesten 29 %.

Hoewel de overeenkomst pas op 5 juni 2014 zou aflopen, heeft Banesto deze eerder beëindigd geacht omdat in september 2008 zeven termijnen nog niet waren afgelost. Op 8 januari 2009 heeft de bank daarom de Juzgado de Primera Instancia nr. 2 de Sabadell (Spanje) verzocht om een betalingsbevel voor een bedrag van 29 381,95 EUR, wat overeenkwam met de onbetaalde termijnen, vermeerderd met de door de partijen overeengekomen interesten en de kosten.

Dat gerecht heeft in een beslissing het beding over de moratoire interesten ambtshalve nietig verklaard omdat het oneerlijk was. Daarenboven heeft het de moratoire interesten verlaagd van 29 % naar 19 % en Banesto bevolen om het bedrag van de interesten opnieuw te berekenen.

De Audiencia Provincial de Barcelona (Spanje), waarbij het beroep tegen die beslissing aanhangig is, vraagt het Hof van Justitie aan de ene kant of de richtlijn betreffende oneerlijke bedingen¹ zich verzet tegen een regeling van een lidstaat zoals die in het hoofdgeding, op grond waarvan een rechter die om een betalingsbevel is verzocht niet ambtshalve kan nagaan of een beding in een consumentenovereenkomst oneerlijk is. Aan de andere kant wenst de Spaanse rechter te vernemen of de Spaanse regeling op grond waarvan rechters niet enkel de inhoud van oneerlijke bedingen buiten toepassing kunnen laten maar deze ook kunnen herzien, verenigbaar is met diezelfde richtlijn.

¹ Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PB L 95, blz. 29).

In zijn arrest van vandaag oordeelt het Hof in de eerste plaats dat de nationale rechter ambtshalve moet nagaan of een contractueel beding in een consumentenovereenkomst oneerlijk is zodra hij over de daartoe noodzakelijke feitelijke gegevens en gegevens rechtens beschikt. Het Hof stelt echter vast dat de Spaanse regeling de rechter die om een betalingsbevel is verzocht de mogelijkheid ontzegt om ambtshalve – zelfs indien hij al over alle daartoe nodige gegevens met betrekking tot het recht en de feiten beschikt – na te gaan of de bedingen in een overeenkomst tussen een handelaar en een consument oneerlijk zijn. In die omstandigheden doet een dergelijke procedureregeling volgens het Hof afbreuk aan de doeltreffendheid van de consumentenbescherming die de richtlijn betreffende oneerlijke bedingen nastreeft.

Gelet op het verloop en de bijzonderheden van de betalingsbevelprocedure bestaat immers een niet te onderschatten risico dat de betrokken consumenten geen verzet aantekenen – wat nodig is om de nietigheid van een oneerlijk beding vast te stellen. Bepaalde factoren zouden de consument kunnen ontmoedigen om verzet aan te tekenen (de bijzonder korte termijn die voor verzet is voorzien, de kosten van een rechtsvordering en de verhouding daarvan tot het bedrag van de betwiste schuld, de onwetendheid over zijn rechten, de onvolledigheid van de informatie waarover hij beschikt door de summier inhoud van het door de handelaar ingediende verzoek om een bevel). De handelaar zou dus met het instellen van een betalingsbevelprocedure in plaats van een gewone burgerrechtelijke procedure de consument de door de richtlijn nagestreefde bescherming kunnen ontnemen.

Het Hof stelt dan ook vast dat de Spaanse procedureregeling niet verenigbaar is met de richtlijn, aangezien zij in door handelaars tegen consumenten ingestelde procedures de toepassing van de bescherming die de richtlijn aan die laatsten beoogt toe te kennen onmogelijk of uiterst moeilijk maakt.

In de tweede plaats herinnert het Hof eraan dat krachtens de richtlijn een oneerlijk beding in een overeenkomst tussen een handelaar en een consument deze laatste niet bindt en dat de overeenkomst die een dergelijk beding bevat voor de partijen bindend blijft indien de overeenkomst zonder dat oneerlijke beding kan voortbestaan. Derhalve oordeelt het Hof dat de richtlijn zich verzet tegen de Spaanse regeling omdat op grond daarvan de nationale rechter die de nietigheid vaststelt van een oneerlijk beding de inhoud van dat beding kan herzien.

Het Hof is van oordeel dat een dergelijke bevoegdheid, indien zij aan de nationale rechter zou worden toegekend, de voor handelaars afschrikkende werking die uitgaat van eenvoudige niet-toepassing van oneerlijke bedingen ten aanzien van de consument zou kunnen tenietdoen. Die bevoegdheid zou dus de consument minder doeltreffend beschermen dan niet-toepassing van die bedingen. Als de nationale rechter immers de inhoud van oneerlijke bedingen zou kunnen herzien, zouden handelaars geneigd blijven om die bedingen te gebruiken, in de wetenschap dat al mochten deze ongeldig worden verklaard, de overeenkomst niettemin door de rechter zodanig kan worden aangevuld dat hun belang wordt gediend.

Bijgevolg zijn nationale rechters die het bestaan van een oneerlijk beding vaststellen enkel verplicht dat beding niet toe te passen opdat het geen dwingende gevolgen heeft voor de consument, maar hebben zij niet de bevoegdheid om de inhoud ervan te herzien. De overeenkomst met het beding moet immers in beginsel voortbestaan zonder andere wijzigingen dan die voortvloeiend uit de schrapping van de oneerlijke bedingen, voor zover volgens de regels van intern recht een dergelijk voortbestaan van de overeenkomst rechtens mogelijk is.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106